

Sygnatura akt III RC 187/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2020 roku

Sąd Rejonowy w Kole Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Pietruszka

Protokolant: st. sekr. sąd. Alicja Kleczkowska

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2020 roku w Kole

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko R. P.

o alimenty

I. Oddała powództwo

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 137,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego

Sędzia:

Agnieszka Pietruszka

Sygn. akt III RC 187/19

UZASADNIENIE

Powód – A. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego R. P. na swoją rzecz tytułem alimentów kwoty 1.000 zł miesięcznie, począwszy od dnia 01.09.2019 r. W uzasadnieniu podniósł, iż pozwany jest jego synem i mieszka z matką, a była żoną powoda, w mieszkaniu, które jest wspólnością małżeńską. Z powodu napiętej atmosfery powód był zmuszony się wyprowadzić. Powód jest całkowicie niezdolny do pracy. Jego miesięczne dochody wynoszą ponad 1.200 zł. Czynsz za wynajmowane mieszkanie wynosi 500 zł, natomiast na leki wydaje średnio 400 zł miesięcznie. Do oddychania potrzebuje specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego. Każdego miesiąca winien być na konsultacji u specjalisty, lecz na to już go nie stać. Powód nie posiada ruchomości o wartości powyżej 5.000 zł, kosztowności, oszczędności, akcji, obligacji, ani majątku rolnego. Jego zdaniem, pozwany powinien pomóc mu finansowo, tym bardziej że zamieszkuje w jego mieszkaniu i to jego kosztem.

Pozwany – R. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, iż małżeństwo jego rodziców zostało rozwiązane wyłącznej winy powoda. Powód zachowywał się agresywnie, znęcał się psychicznie nad swoją żoną oraz pozwanym do tego stopnia, że wyrokiem z dnia 11.06.2015 r. został skazany na karę pozbawienia wolności. R. P. podniósł, iż mimo skazania za znęcanie się nad członkami rodziny oraz orzeczenia rozwodu z jego winy, powód nie został pozbawiony prawa do przebywania w swoim mieszkaniu. Nadto powód nie przedłożył w żadnej z dotychczasowych spraw dowodu na dokonanie zapłaty za najmowany lokal oraz za nabywane przez siebie leki. A. P. aktualnie nie partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania, którego jest współwłaścicielem. Nadto powód nagminnie korzysta z domku położonego w L., na terenie ogródków działkowych, którego jest współwłaścicielem. Do korzystania z tego domku nie dopuszcza swojej byłej żony. R. P. podniósł, że powód swoim dotychczasowym

zachowaniem doprowadził do tego, że istnieje możliwość powołania się w niniejszej sprawie na treść art. 144¹ kro i uchylenia się od obowiązku alimentacyjnego, jako sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. Zachowanie powoda nie było bowiem jednorazowe, a wręcz nosiło znamiona stałego znęcania się psychicznego i fizycznego oraz nękania, o czym świadczą także inne orzeczenia. W sprawie II K 1971/14 Sąd Rejonowy we Włocławku ukarał powoda za przywłaszczenie kluczyka od samochodu należącego do pozwanego. Pismem z dnia 24.03.2016 r. pozwany został zawiadomiony o przesłaniu do Sądu Rejonowego we Włocławku wniosku o ukaranie powoda w sprawie kradzieży dyktafonu na szkodę pozwanego. Nadto w sprawie II Kp 419/15 Sąd Rejonowy we Włocławku zatwierdził postanowienie o umorzeniu dochodzenia prowadzonego na wniosek powoda przeciwko pozwanemu o sfalszowanie dokumentów oraz przywłaszczenie kwoty 200.000 zł.

Sąd ustalił co następuje :

R. P. jest synem A. P. i I. P. (1). Wyrokiem z dnia 11.12.2015 r. Sąd Okręgowy we Włocławku rozwiązał przez rozwód małżeństwo powoda. Na skutek apelacji I. P. (1), Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 21.06.2016 r. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że małżeństwo zostało rozwiązane z winy A. P..

(dowód: odpisy wyroku z dnia 11.12.2015 r. k.9 i 21-22, uzasadnienie wyroku k.23-32, odpis wyroku z dnia 21.06.2016 r. k.33)

A. P. ma 62 lata. Jest rencistą w związku z częściową niezdolnością do pracy. Renta wynosi 1.326,59 zł netto miesięcznie. Powód posiada także orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, które zostało wydane na okres do dnia 31.10.2024 r. Zgodnie z tym orzeczeniem powód może wykonywać pracę lekka, w dobrych warunkach środowiskowych – w warunkach pracy chronionej.

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 21.05.2019 r. k.69, decyzja z dnia 01.03.2019 r. o waloryzacji renty k.70, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 21.10.2019 r. k.71, zeznania powoda k.146-147)

A. P. ma stwierdzoną wadę serca, cukrzycę, nadciśnienie, wysoki poziom cholesterolu i dyskopatię. Leczy się u kardiologa. Korzysta także z rehabilitacją w ramach NFZ. Pięć lat temu miał usunięty torbiel na szyi. Powód bierze na stałe leki, które kosztują około 300 zł miesięcznie. Powód nie korzysta ze świadczeń z pomocy społecznej.

(dowód: badanie echokardiograficzne z dnia 16.04.2019 r. k.5 i 73, faktura VAT z dnia 23.08.2019 r. k.6, faktura VAT z dnia 30.07.2018 r. k.72, opisy zdjęć RTG z dnia 24.09.2019 r. k.74, zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia z dnia 12.12.2011 r. k.75, zeznania powoda k.146-147)

Powód od dnia 01.02.2016 r. wynajmuje na czas nieokreślony pokój i kuchnię wraz z dostępem do łazienki w gospodarstwie agroturystycznym prowadzonym przez R. K. (1). Czynnosc najmu wynosi 500 zł miesięcznie i od dnia 01.01.2017 r. kwota ta obejmuje również media. W dniu 30.08.2019 r. A. P. dokonał wpłaty w kwocie 5.000 zł na poczet przyszłego czynszu. R. K. (1) wpłaciła czynsz za mieszkanie w L., którego powód jest współwłaścicielem, pomagała mu również w sporządzaniu pism procesowych.

(dowód: częściowo zeznania świadka R. K. k.76-76v, kopia umowy najmu wraz z aneksami k.7-8, potwierdzenie wpłaty gotówkowej k.82v, wydruk kartoteki konta k.98, kopia pism procesowych k.99-105 oraz k.107-123, zeznania powoda k.146-147)

Sąd Rejonowy we Włocławku wyrokiem z dnia 11.06.2015 r. za czyn z art. 207 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 i 4 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący dwa lata wykonanie orzeczonej w stosunku do A. P. kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia. Sąd ustalił, iż w okresie od listopada 2012 r. do 14.01.2014 r. powód znęcał się psychicznie nad żoną I. P. (1) oraz synem R. P. w ten sposób, że bez powodu wywoływał awantury podczas których ubliżał im, używał słów wulgarnych, obraźliwych, ponadto złośliwie chował im przedmioty codziennego użytku domowego, zakłócał złośliwie spokój i spoczynek nocny. Ponadto we wrześniu 2013 r. łapiąc za szyję pozwanego i dusząc go spowodował u niego obrażenia ciała w postaci otarcia naskórka i wybroczyn krwawych na szyi. Nadto Sąd

ustalił, że powód w dniu 11.11.2014 r. zabrał w celu krótkotrwałego użycia samochód osobowy m-ki F. (...) czym działał na szkodę pozwanego, popełniając tym samym czyn z art. 289 § 1 kk. Na skutek apelacji obrońcy A. P., wyrokiem z dnia 26.11.2015 r. Sąd Okręgowy we Włocławku zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podstawy prawne przypisanych oskarżonemu czynów uzupełnił o przepis art. 4 § 1 kk, natomiast w pozostałej części utrzymał wyrok w mocy.

(dowód: odpisu wyroku z dnia 11.06.2015 r. k.34 oraz akta II K 346/15 Sądu Rejonowego we Włocławku)

Kolejnym wyrokiem z dnia 02.02.2015 r. Sąd Rejonowy we Włocławku ukarał A. P. karą grzywny za to, że w lutym 2014 roku dokonał przywłaszczenia oryginalnego kluczyka od samochodu F. (...) o nr rej. (...) na szkodę R. P., tj. za wykroczenie z art. 119 § 1 kw. Wyrok uprawomocnił się w dniu 13.02.2015 r.

(dowód: odpis wyroku nakazowego z dnia 02.02.2015 r. k.35 oraz akta II W 1971/14 Sądu Rejonowego we Włocławku)

R. P. ma ukończone studia informatyczne. Zatrudniony jest na czas nieokreślony w (...) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w T. na stanowisku starszego specjalisty. Pracę wykonuje w Biurze Powiatowym we Włocławku. Jego wynagrodzenie w 2019 r. wyniosło : w czerwcu – 3.713,60 zł brutto (2.604,07 zł netto); w lipcu – 4.433,60 zł brutto (3.105,44 zł netto); w sierpniu – 4.813,86 zł brutto (3.633,22 zł netto); we wrześniu – 3.697,07 zł brutto (2.674,15 zł netto).Pozwany posiada oszczędności na lokacie w wysokości 10.000 zł. Jest też właścicielem samochodu osobowego marki C. (...), rok produkcji 2008.

(dowód: zaświadczenie z dnia 17.10.2019 r. k.60, oświadczenie pozwanego z dnia 25.10.2019r. k.61, zeznania pozwanego k. 147-147v)

Pozwany mieszka wspólnie z matką. I. P. (1) reguluje czynsz i opłaty za prąd, natomiast pozwany płaci za media i za abonament telefoniczny swój i matki.

(dowód : zeznania świadka I. P. k.76v-77 oraz zeznania pozwanego k.147-147v)

Relacje pozwanego z ojcem nigdy nie były pozytywne. Zdarzały się sytuacje, że powód był bity przez pozwanego, gdy ten był jeszcze małoletni. Pozwany nie wykazywał zainteresowania sytuacją szkolną powoda oraz studiami. Wielokrotnie pomawiał syna o przywłaszczenie kwoty 200.000 zł. Podczas jednej z interwencji policyjnych powód wyrzekł się syna.

(dowód: zeznania świadka I. P. k.76v-77, zaświadczenie z dnia 17.10.2019 r. k.60, oświadczenie pozwanego z dnia 25.10.2019 r. k.61 , zeznania pozwanego k. 147-147v)

A. P. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie o rozwód. Sąd Apelacyjny w Gdańsku skargę odrzucił.

(dowód : kopia odpisu postanowienia z dnia 03.03.2020 r. k.145)

Sąd oddalił wniosek o uzupełniające przesłuchanie świadka I. P. (1), gdyż okoliczność, na którą miałyby nastąpić uzupełniające przesłuchanie pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Sąd oddalił również wniosek o ponowne zobowiązanie powoda do przedłożenia dowodów wpłat z tytułu wynajmu za okres od 2016 r., albowiem nie było to niezbędne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy tym bardziej, a nadto powód przyznał, iż nie zalega z opłatami.

Sąd odstąpił od przeprowadzenia dowodu z akt Sądu Okręgowego we Włocławku w sprawie V C 942/14, albowiem z uwagi na skargę o wznowienie postępowania, nie udostępniono akt, a poza tym strona pozwana przedłożyła odpisy wyroków jak i uzasadnienia, wobec czego Sąd miał możliwość zapoznania się z ustaleniami dokonanymi w sprawie rozwodowej.

Za nieprzydatny do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd uznał dowód z zapisu audio utrwalonego na płycie CD, złożonej przez powoda wraz z pismem z dnia 23.02.2020 r. (vide: k.127-128). Zauważyć przy tym wypada, iż A. P. tożsame nagranie załączył do wniosku o wznowienie postępowania w sprawie II K 346/15 zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 11.06.2015 r.

Sąd zważył co następuje :

A. P. wystąpił o zasądzenie alimentów na swoją rzecz od pozwanego R. P.. W ocenie Sądu, przedmiotowe powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 128 kro obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Pokrewieństwo oznacza istnienie stosunku opartego na pochodzeniu od wspólnego przodka. Powód i pozwany jako ojciec i syn są krewnymi w linii prostej w rozumieniu art. 61⁷ kro. Stosownie zaś do art. 129 § 1 kro obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych – obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Wobec tego obowiązek utrzymania rodziców obciąża dzieci, które należą do grupy zstępnych, albowiem łączą ich najbliższy stopień pokrewieństwa.

Zwrócić jednak należy uwagę, iż w myśl art. 133 § 2 kro poza wypadkiem obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, uprawnionym do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Pojęcie niedostatku było szczegółowo analizowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie. Zgodnie z prezentowanym stanowiskiem pojęcie niedostatku nie tylko odnosi się do takiego stanu gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb (orzeczenie SN z 29.09.1958 r. 2 Cr 817/57, OSPiKA 1959/11/294). Jednocześnie, w kolejnych orzeczeniach Sądu Najwyższego, wyraźnie zaznaczono, że zaspokojenie potrzeb każdego człowieka powinno nastąpić przede wszystkim z jego własnych środków. Dotyczy to dochodów z pracy, z majątku, ze świadczeń z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego. Za osoby znajdujące się w niedostatku należy zatem uważać osoby, które własnymi siłami nie są w stanie zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb z uzyskiwanych dochodów.

W świetle zebranego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego, wskazać wypada, iż A. P. nie znajduje się w niedostatku. Powód bowiem otrzymuje rentę w kwocie 1.326,59 zł netto miesięcznie. Renta jest przyznana z powodu częściowej niezdolności do pracy, a więc powód ma możliwość podejmowania pracy, mimo stwierdzonych w jego przypadku schorzeń. Okoliczność tą potwierdził zresztą sam powód, który przyznał, iż pracował w ubiegłym roku dorywczo jako operator koparki. Dzięki tym pracom dorywczym, bezpośrednio przed zainicjowaniem niniejszego postępowania powód wpłacił jednorazowo kwotę 5.000 zł na poczet należności czynszowych. W świetle tych okoliczności brak zatem podstaw do uznania, że po stronie powoda występuje stan niedostatku. Renta pozwanego nie jest wprawdzie wysoka, ale dzięki dorywczym pracom, powód jest w stanie sam zaspokoić swoje usprawiedliwione potrzeby w całości. Skoro bowiem powód nadpłaca czynsz na kwotę kilku tysięcy złotych, to należy uznać, iż świadczenie rentowe wystarcza powodowi na codzienne wydatki.

Mając zatem na uwadze, iż powód nie znajduje się w niedostatku, żądania ustalenia alimentów jest całkowicie bezpodstawne i dlatego na podstawie cytowanych przepisów orzeczono jak w wyroku.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, należy jednocześnie zaznaczyć, iż gdyby nawet Sąd przyjął, iż A. P. znajduje się w niedostatku, to żądanie zasądzenia alimentów na rzecz powoda i tak podlegałoby oddaleniu. Sąd w pełni podziela bowiem stanowisko pozwanego, iż żądanie alimentów w przedmiotowej sprawie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 144¹ kro). Zasady współżycia społecznego to nieskodyfikowane normy postępowania, funkcjonujące powszechnie w społeczeństwie i mające na celu ochronę społecznie akceptowanych wartości (czyli stanów rzeczy) lub dóbr niematerialnych. Ogólnie rzecz ujmując, uprawnionym jest przyjęcie, że przez zasady współżycia społecznego, należy rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania.

Zasady współżycia społecznego, w rozumieniu art. 144¹ kro, są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie. Dlatego do zastosowania tego przepisu

konieczna jest ocena całokształtu szczególnych okoliczności danego rozpatrywanego wypadku w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym.

W niniejszej sprawie podkreślić należy, iż wobec powoda zapadł prawomocny wyrok skazujący Sądu Rejonowego we Włocławku m.in. za znęcanie się powoda nad synem, w tym również spowodowanie uszkodzenia ciała. Zgodnie natomiast z art. 11 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Kwestionowanie przez powoda swego sprawstwa nie mogło zatem przynieść oczekiwanego skutku, albowiem Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie jest uprawniony do weryfikowania poprawności ustaleń dokonanych przez sąd karny. Niezależnie od tego, z zebranych w sprawie dokumentów wynika, iż powód utrudniał pozwanemu normalne funkcjonowanie, występował z wyimaginowanymi żądaniem cywilnoprawnymi, mnożąc kolejne procesy. Wspomnieć należy chociażby sprawę przywłaszczenia przez powoda kluczyka na szkodę pozwanego, za który to czyn A. P. został ukarany wyrokiem nakazowym z dnia 02.02.2015 r. Sądu Rejonowego we Włocławku, pomawiania pozwanego o przywłaszczenie kwoty 200 tys. zł, domagania się od syna zapłaty za korzystanie z mieszkania, którego powód jest współwłaścicielem. W tym stanie rzeczy żądanie przez powoda wsparcia finansowego od pozwanego należy uznać za nadużycie prawa podmiotowego.

O kosztach zastępstwa adwokackiego orzeczono zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015. 1800 z póź.zm.).

Sędzia

Agnieszka Pietruszka